

Dziennik rządowy

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami
Oświęcimskim i Zatorskim, tudzież z Wielkim
Księstwem Krakowskim.

Rok 1853.

Oddział drugi.

Część II.

Wydana i rozesłana dnia 24. Marca 1853.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Au-
schwiz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

Jahrgang 1853.

Zweite Abtheilung.

II. Stück.

Ausgegeben und versendet am 24. März 1853.

8.

Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 17. Grudnia 1852,

**którym przywilej Fryderyka Walburga z dnia 8. Listopada 1847,
na rok szósty przedłuża się.**

(W Dzienniku Rozporządzeń Ministerstwa Handlu z dnia 5. Stycznia 1853, Nr. 1).

Ministerstwo Handlu raczyło przywilej wyłączny, Fryderykowi Wallburgowi pod dniem 8. Listopada 1847 nadany na poprawę w machinie powietrze wypompowującej (powietrzociągu), w celu jej używania w cukrowniach, przy rozciągnięciu działania tegoż na całą Monarchię, przedłużyć na rok szósty.

Baumgartner m. p.

9.

Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 20. Grudnia 1852,

o nadaniu dwóch wyłącznych przywilejów.

(W Dzienniku Rozporządzeń Ministerstwa Handlu z dnia 5. Stycznia 1853, Nr. 1).

Ministerstwo Handlu uznało się spowodowanym podług przepisów najwyższej ustawy o przywilejach z dnia 15. Sierpnia 1852 nadać następujące wyłączne przywileje:

- 1) Henrykowi Breiterowi i Ferdynandowi Neuberowi, obóm fabrykantom skórzanych wyrobów galanteryjnych w Wiedniu, na ręce ich umocowanego, A. Heinricha, sekretarza towarzystwa przemysłowego w Wiedniu, na mniemany wynalazek w sporządzaniu futeralików na cygara i pieniądze, i podobne galanteryjne skórzane wyroby w ramach drewnianych; na rok jeden. Opis tego przywileju, który w tajemnicy zachowany być ma, przechowuje się w c. k. archiwie przywilejów (do l. 9777 H.).
- 2) Inżynieróm budowniczym Chappelle & Compagnon, w Paryżu, na ręce ich umocowanego Jakuba Franciszka Henryka Hembergera, w Wiedniu, na mniemany wynalazek nowego systemu nieprzerwanie działającego walca do suszenia przy wyrabianiu papieru, materyj wybijanych i innych wyrobów fabrycznych; na lat dwa. Opis tego przywileju zachowuje się w tajemności w c. k. archiwie przywilejów (do l. 9779 H.).

Baumgartner m. p.

8.

Verordnung des Handelsministeriums vom 17. Dezember 1852,

womit das Privilegium des Friedrich Wallburg vom 8. November 1847 auf das sechste Jahr verlängert wird.

(Im Verordnungsblatte des Handelsministeriums vom 5. Jänner 1853, Nr. 1.)

Das Handelsministerium hat das ausschließende Privilegium des Friedrich Wallburg vom 8. November 1847, auf eine Verbesserung der Luftentleerungsmaschine (Luftpumpe) zur Anwendung bei der Zuckerfabrikation, mit Ausdehnung der Wirksamkeit desselben auf den Umfang des gesammten Reiches, auf das sechste Jahr zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

9.

Verordnung des Handelsministeriums vom 20. Dezember 1852,

über die Verleihung zweier ausschließenden Privilegien.

(Im Verordnungsblatte des Handelsministeriums vom 5. Jänner 1853, Nr. 1.)

Das Handelsministerium hat nachstehende ausschließende Privilegien nach den Bestimmungen des Allerhöchsten Privilegiengesetzes vom 15. August 1852 zu verleihen befunden:

1. Dem Heinrich Breiter und Ferdinand Renber, beide Leder-Galanteriearbeiter in Wien, durch ihren Bevollmächtigten A. Heinrich, Sekretär des niederösterreichischen Gewerbevereines in Wien, auf die angebliche Erfindung in der Verfertigung der Zigarren-Stuis, Geldtaschen und anderer derlei Leder-Galanteriearbeiten mit Holzrahmen; auf die Dauer eines Jahres. Die geheimzuhaltende Privilegiumsbeschreibung wird in dem k. k. Privilegiums-Archive aufbewahrt (Z. 9777 — S.).

2. Den Ingenieur-Konstrukteuren Chapelle und Kompagnon in Paris, durch ihren Bevollmächtigten Jakob Franz Heinrich Hemberger, in Wien, auf die angebliche Erfindung eines neuen Systems eines ununterbrochenen Zylinders, zum Trocknen bei der Fabrikation von Papier, gedruckten Zeugen und anderen Fabrikaten; auf die Dauer von zwei Jahren. Die geheimzuhaltende Privilegiumsbeschreibung wird in dem k. k. Privilegiums-Archive aufbewahrt (Z. 9779 — S.).

Baumgartner m. p.

10.

Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 20. Grudnia 1852,

którem przywilej Wilhelma Skallitzkiego i Adolfa Walchy z dnia 10. Listopada 1846, na rok siódmy przedłuża się.

(W Dzienniku Rozporządzeń Ministerstwa Handlu z dnia 5. Stycznia 1853, Nr. 1).

Ministerstwo Handlu uznało się spowodowanem wyłączny, przywilej Wilhelmowi Skallitzkiemu i Adolfowi Walsze (Walcha) pod dniem 10. Listopada 1846 nadany na poprawę w robieniu przyzmatycznych ezcionek, cyfer, symbolów i t. p. w dniu 24. Marca 1846 uprzywilejowanych, przy rozciągnięciu tegoż na całą Monarchię, na rok siódmy przedłużyć.

Baumgartner m. p.

11.

Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 24. Grudnia 1852,

którem przywilej z dnia 8. Listopada 1847, pierwotnie Ludwikowi Orthowi i Leopoldowi Stephanowi nadany, potem wyłączną własnością Leopolda Stephana będący, na rok szósty przedłuża się.

(W Dzienniku Rozporządzeń Ministerstwa Handlu z dnia 15. Stycznia 1853, Nr. 4).

Ministerstwo Handlu uznało za stosowną, przywilej z dnia 8. Listopada 1847 na wynalazek i ulepszenie w wyrabianiu gutaperehy, i w robieniu kilku do tego służących maszyn i narzędzi, nadany pierwotnie Ludwikowi Orthowi i Leopoldowi Stephanowi, który przywilej stał się potem wyłączną własnością Leopolda Stephana, przedłużyć na rok szósty, przy rozciągnięciu tegoż na całą Monarchię.

Baumgartner m. p.

10.

Verordnung des Handelsministeriums vom 20. Dezember 1852,

womit das Privilegium des Wilhelm Skalligky und Adolf Walcha vom 10. November 1846, auf das siebente Jahr verlängert wird.

(Im Verordnungsblatte des Handelsministeriums vom 5. Jänner 1853, Nr. 1.)

Das Handelsministerium hat das ausschließende Privilegium des Wilhelm Skalligky und Adolf Walcha vom 10. November 1846, auf eine Verbesserung in der Erzeugung der am 24. März 1846 privilegierten prismatischen Buchstaben, Ziffern, Symbole u. dgl., mit Ausdehnung der Wirksamkeit desselben auf den Umfang des gesammten Reiches, auf das siebente Jahr zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

11.

Verordnung des Handelsministeriums vom 24. Dezember 1852,

womit das ursprünglich dem Louis von Orth und Leopold Stephan verliehene und seither in das Alleineigenthum des Leopold Stephan übergegangene Privilegium vom 8. November 1847, auf das sechste Jahr verlängert wird.

(Im Verordnungsblatte des Handelsministeriums vom 15. Jänner 1853, Nr. 4.)

Das Handelsministerium hat das ursprünglich dem Louis von Orth und Leopold Stephan verliehene und seither in das Alleineigenthum des Leopold Stephan übergegangene Privilegium vom 8. November 1847, auf eine Erfindung und Verbesserung in der Fabrikation der Gutta-Percha und in der Konstruktion mehrerer dazu dienender Maschinen und Vorrichtungen; auf das sechste Jahr, mit der Ausdehnung seiner Wirksamkeit auf den Umfang des gesammten Reiches, zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

12.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcji Skarbowej z dnia

24. Grudnia 1852,

wydane do wszystkich Administracyj Powiatowych i Urzędów Podatkowych,

że deklaracje na wykreślenie tabularne, dawane od dawniej obowiązującego pod względem swego zobowiązania się, ponieważ i prawo w jego osobie było połączone, podpadają stemplowi 15 kr.

Deklaracje na wykreślenie tabularne, jakie dawniej obowiązujący pod względem swego zobowiązania się do wydawania takowych po formie prawnej niekiedy wydaje, ponieważ także i prawo odpowiednie w jego osobie zjednoczonym było, podlegają podług poz. tariff. 101 II., stemplowi 15 kr. jako dokumenta prawne, z których ani przeniesienie majątku, ani umocnienie prawa nie wynika. Wymaganiom poz. tariff. 71 zadosyć się uczyni przez złożenie dokumentu prawnego na czyn jednoczący w jednej osobie i prawo i obowiązek.

Co w skutek rozporządzenia wysokiego c. k. Ministerstwa Skarbu z dnia 27. Października 1852 za l. 38757/2643, dla wiadomości i zachowania ogłasza się.

Krajewski m. p.

13.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcji Skarbowej z dnia

24. Grudnia 1852,

obwieszcza, że nieco cylindrowane, czyli napół gładzone karty do grania podpadają stemplowi 10-krajarowemu.

W sprawozdaniu Izby Handlowej i Przemysłowej Arcyksięstwa Austrii poniżej Anizy podanem do wysokiego c. k. Ministerstwa Handlu, jest wzmianka o okoliczności, że pod nazwą kart niegładzonych przedają się także takie, które są nieco cylindrowane, czyli napółgładzone.

Gdy w myśl ustawy z dnia 6. Września 1850 do kart gładzonych liczone być mają wszystkie, które jakimkolwiek, chociażby tylko niedokładnemu gładzeniu, poddawane bywają, przeto wysokie c. k. Ministerstwo Skarbu oznajmiło rozporządzeniem z dnia 4. Grudnia 1852 l. 44881/3089, że i nieco cylindrowane, czyli napół gładzone karty do grania podpadają stemplowi 10-krajarowemu od każdej talii. Takie więc karty nie mają być przypuszczane do wyciśnienia na nich stempla 5-krajarowego, a gdyby je w sprzedaży lub używaniu z tym niższym stemplem przydybano, uledz mają przepisanejmu postępowaniu.

Co się dla wiadomości i przestrzegania obwieszcza.

Krajewski m. p.

12.

Erlaß der Finanz-Landes-Direktion vom 24. Dezember 1852,

an sämtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen und Steuerämter,
 daß die Löscherklärungen, welche der früher Verpflichtete, weil auch das Recht in seiner Person vereinigt wurde, in Absicht auf seine Verpflichtung ausstellt, dem Stempel von 15 kr. unterliegen.

Löscherklärungen, welche der früher Verpflichtete, weil auch das Recht in seiner Person vereinigt wurde, in Absicht auf seine Verpflichtung nach den Rechtsformen auszustellen in den Fall kommt, unterliegen als Rechtsurkunden, wodurch weder eine Vermögens-Übertragung noch eine Rechtsbefestigung stattfindet, nach L. P. 101 II. dem Stempel von 15 kr. Den Anforderungen der L. P. 71 wird durch Beibringung der Rechtsurkunde über die Thatsache, durch welche Recht und Verbindlichkeit in einer Person vereinigt wurde, Genüge geleistet.

Dies wird in Folge Erlasses des hohen k. k. Finanz-Ministeriums vom 27. Oktober 1852 Zahl 38757/2643 zur Wissenschaft und Darnachachtung kundgemacht.

Krajewski m. p.

13.

Erlaß der Finanz-Landes-Direktion vom 24. Dezember 1852,

wodurch kundgemacht wird, daß die etwas zylindricten oder halbgeglätteten Spielkarten dem Stempel von 10 kr. unterliegen.

In dem Berichte der Handels- und Gewerbekammer für das Erzherzogthum Oesterreich unter der Enns an das hohe k. k. Handels-Ministerium wird des Umstandes erwähnt, daß unter dem Namen ungeglättete Karten auch solche verkauft werden, welche etwas zylindrict oder halbgeglättet sind.

Da im Sinne des Gesetzes vom 6. September 1850 unter die geglätteten (planirten) Karten auch alle jene zu rechnen sind, welche irgend einem Glättungsverfahren, wenn auch nur unvollkommen, unterzogen werden, so hat das hohe k. k. Finanz-Ministerium mit dem Erlasse vom 4. Dezember 1852 Z. 44881/3089 bedeutet, daß auch etwas zylindricte oder halbgeglättete Spielfarten dem Stempel von 10 kr. für jedes Kartenspiel unterliegen. Solche Karten sind daher zur Ausdrückung des minderen Stempels von 5 kr. nicht zuzulassen, oder wofern sie im Verschleiß oder Verbräuche mit diesem minderen Stempel betreten werden, vorschriftsmäßig zu beanständeln.

Dies wird zur Wissenschaft und Darnachachtung kundgemacht.

Krajewski m. p.

14.

Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 27. Grudnia 1852,

którym przywilej z dnia 22. Lipca 1851, pierwotnie Janowi Seitzowi nadany, a potem Adolfowi Schönsteinowi odstąpiony, ogłasza się za niebyły i nieważny.

(W Dzienniku Rozporządzeń Ministerstwa Handlu z dnia 10. Stycznia 1853, Nr. 2.)

Na mocy §. 21 gl. b) najwyższego patentu o przywilejach z dnia 31. Marca 1832 Ministerstwo Handlu uznało przywilej z dnia 22. Lipca 1851, na ulepszenie w rafinowaniu oleju, pierwotnie Janowi Seitzowi nadany, a potem Adolfowi Schönsteinowi odstąpiony, za niebyły i nieważny.

Opis przywileju przechowuje się w e. k. archiwie przywilejów, gdzie go każdemu przejrzeć wolno.

Baumgartner m. p.

15.

Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 29. Grudnia 1852,

którym nadano kilka wyłącznych przywilejów.

(W Dzienniku Rozporządzeń Ministerstwa Handlu z dnia 12. Stycznia 1853, Nr. 3.)

Ministerstwo Handlu nadało na mocy postanowień najwyższej ustawy o przywilejach z dnia 15. Sierpnia 1852 następujące wyłączne przywileje:

1. Janowi Schatzlowi, ródnikowi i szmelcarkowi a oraz właścicielowi domu w Leesdorfie pod Badenem w Austrii Dolnej, na ręce Leopolda Meissnera, mieszkającego w Wiedniu (Gumpendorf p. N. 338), na wynalazek wyrabiania z opilków (zędzy) z żelaza lanego zapomocą mieszania, wszelkich gwichtów żelaznych i wszelkich części składowych maszyn, wymagających wielkiej mocy; na rok jeden. Opis przywileju przechowany jest w tajności w e. k. archiwie przywilejów (do l. 9812 — H.).

2. Janowi Chrzecieliowi Salzmannowi, fabrykantowi w Dornbirn w Fürarlbergu, na niemiemy wynalazek w wyrabianiu z bawelny, przędzy pstrzej podobnej do nici; na lat pięć. Opis przywileju przechowuje się w tajności w e. k. archiwie przywilejów (do l. 9897 — H.).

3. Antoniemu Sławikowi, blacharzowi, mieszkającemu na Weinberggrund pod Pragą p. N. 42, na poprawę arganekich stołowych i wiszących lamp cie-

14.

Verordnung des Handelsministeriums vom 27. Dezember 1852,

wodurch das ursprünglich dem Johann Seitz verliehene und seither an Adolph Schönstein abgetretene Privilegium vom 22. Juli 1851 als null und nichtig erklärt wird.

(Im Verordnungsblatte des Handelsministeriums vom 10. Jänner 1853, Nr. 2.)

Das Handelsministerium hat das ursprünglich dem Johann Seitz verliehene, und seither an Adolph Schönstein abgetretene Privilegium vom 22. Juli 1851 auf eine Verbesserung in der Raffinirung des Brennöls, auf Grundlage des §. 21 lit. b) des Allerhöchsten Privilegienpatentes vom 31. März 1832, als null und nichtig erklärt.

Die dießfällige Privilegiumsbeschreibung befindet sich im k. k. Privilegien-Archive zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung.

Baumgartner m. p.

15.

Verordnung des Handelsministeriums vom 29. Dezember 1852,

womit mehrere ausschließende Privilegien verliehen werden.

(Im Verordnungsblatte des Handelsministeriums vom 12. Jänner 1853, Nr. 3.)

Das Handelsministerium hat nachstehende ausschließende Privilegien auf Grundlage der Bestimmungen des Allerhöchsten Privilegien-Gesetzes vom 15. August 1852 verliehen :

1. Dem Johann Schagl, Eisengießer und Schmelzer, dann Hauseigenthümer zu Leesdorf bei Baden in Niederösterreich, durch Leopold Meißner, wohnhaft in Wien (Gumpendorf Nr. 338), auf die Erfindung, aus den Gußeisen-Spänen vermittelst einer Mischung alle Gattungen eiserner Gewichte und alle Arten von Maschinenbestandtheilen, welche eine große Festigkeit erfordern, zu erzeugen; auf die Dauer eines Jahres. Die geheimzuhaltende Privilegiumsbeschreibung befindet sich in dem k. k. Privilegien-Archive in Aufbewahrung (Z. 9812 — 5.).

2. Dem Johann Baptist Salzmann, Fabrikanten zu Dornbirn in Vorarlberg, auf eine angebliche Erfindung in der Verfertigung melirten und zwirnhähnlichen Garnes aus Baumwolle; auf die Dauer von fünf Jahren. Die geheimzuhaltende Privilegiumsbeschreibung wird im k. k. Privilegien-Archive aufbewahrt (Z. 9897 — 5.).

3. Dem Anton Slawik, Spengler, wohnhaft am Weinberggrund bei Prag Nr. 42, auf eine Verbesserung der argantischen schattenlosen Tisch- und Hängelampen

nia nie sprawujących, (zwanych kompasowemi lampami olejnymi z płomieniem krzystalicznym); na rok jeden. Opis przywileju przechowuje się w tajności w c. kr. archiwie przywilejów (do l. 9672 — H.).

4. Karolowi Bancalaremu, kapelanowi przy kościele parafialnym u ś. Jędrzeja w Piberze pod Kellachem w Styryi Dolnej, na wynalazek nowój maszyny do windowania na blokach; na trzy lata. Opis przywileju przechowuje się w tajności w c. kr. archiwie przywilejów (do l. 9775 — H.).

Baumgartner m. p.

16.

Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 29. Grudnia 1852,

którem przywilej Józefa Kustritzkiego z dnia 11. Listopada 1851 na rok drugi, a przywilej Wacława Werchowetzkiego z dnia 15. Listopada 1849 na rok czwarty przedłuża się,

(W Dzienniku Rozporządzeń Ministerstwa Handlu z dnia 12. Stycznia 1853, Nr. 3).

Ministerstwo Handlu uznało za stosowną przedłużyć następujące wyłączne przywileje, przy rozciągnięciu ich na całą Monarchię:

1. Przywilej Józefa Kustritzkiego, tapicera praskiego z dnia 11. Listopada 1851, na wynalazek wyrabiania robót rzeźbiarskich z ordynaryjnego papieru za użyciem ktemu właściwego laku.

Przywilej Wacława Werchowetzkiego z dnia 15. Listopada 1849, na wynalazek masy kompozycyjnej z gutaperchy; na rok czwarty.

Baumgartner m. p.

17.

Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 29. Grudnia 1852,

którem Aleksandrowi Streckerowi nadano wyłączny przywilej.

(W Dzienniku Rozporządzeń Ministerstwa Handlu z dnia 20. Stycznia 1853, Nr. 6.)

Ministerstwo Handlu uznało za stosowną, na mocy postanowień najwyższej ustawy o przywilejach z dnia 15. Sierpnia 1852 nadać Aleksandrowi Streckerowi, c. kr. nadinżynierowi w Ministerstwie Handlu, mieszkającemu w Wiedniu (Laimgrube Nr. 13), wyłączny przywilej na poprawę w kotłach parowych i

(Kompas-Öel-Lampen mit Krystall-Flamme genannt); auf die Dauer eines Jahres. Die geheimzuhaltende Privilegiumsbeschreibung befindet sich in dem k. k. Privilegien-Archive in Aufbewahrung (Z. 9672 — 5.).

4. Dem Karl Bancalari, Kaplan an der Pfarrkirche zu St. Andrä in Piber bei Köflach in Untersteiermark, auf die Erfindung einer neuen Flaschenzugmaschine; auf die Dauer von drei Jahren. Die geheimzuhaltende Privilegiumsbeschreibung befindet sich in dem k. k. Privilegien-Archive in Aufbewahrung (Z. 9775 — 5.).

Baumgartner m. p.

16.

Verordnung des Handelsministeriums vom 29. Dezember 1852,

womit das Privilegium des Joseph Kustrizky vom 11. November 1851 auf das zweite Jahr, und das Privilegium des Wenzel Werchoweky vom 15. November 1849 auf das vierte Jahr verlängert wird.

(Im Verordnungsblatte des Handelsministeriums vom 12. Jänner 1853, Nr. 3.)

Das Handelsministerium hat nachstehende ausschließende Privilegien mit der Ausdehnung der Wirksamkeit derselben auf den Umfang des gesammten Reiches zu verlängern befunden:

1. Das Privilegium des Joseph Kustrizky, Tapezierers in Prag, vom 11. November 1851 auf die Erfindung, aus ordinärem Papier mit Anwendung eines eigenen Lackes Bildhauer-Arbeiten zu verfertigen; auf das zweite Jahr.

2. Das Privilegium des Wenzel Werchoweky, vom 15. November 1849 auf die Erfindung einer Kompositionsmaße aus Gutta-Percha; auf das vierte Jahr.

Baumgartner m. p.

17.

Verordnung des Handelsministeriums vom 29. Dezember 1852,

womit dem Alexander Strecker ein ausschließendes Privilegium verliehen wird.

(Im Verordnungsblatte des Handelsministeriums vom 20. Jänner 1853, Nr. 6.)

Das Handelsministerium hat dem Alexander Strecker, k. k. Oberingenieur im Handelsministerium, wohnhaft in Wien (Laimgrube Nr. 13), ein ausschließendes Privilegium auf eine Verbesserung an den Dampfkesseln und Wasser-Wärmapparaten nach den Bestimmungen des Allerhöchsten Privilegiengesetzes vom 15. August 1852, auf

aparatach do ogrzewania wody; na rok jeden. Opis przywileju przechowuje się w c. kr. archiwie przywilejów, gdzie go każdy przejrzeć może (do l. 9949—H.).

Baumgartner m. p.

18.

Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 29. Grudnia 1852,

o przeniesieniu i przedłużeniu przywileju.

(W Dzienniku Rozporządzeń Ministerstwa Handlu z dnia 20. Stycznia 1853, Nr. 6)

Ministerstwo Handlu przyjęło do wiadomości doniesienie, że Franciszek Błaha przywilej, pierwotnie Salomonowi Sturmowi dnia 28. Listopada 1851 na wynalazek sposobu szlufowania szkła ku wyrabianiu szkieł optycznych nadany, a od owego czasu sobie odstąpiony, teraz znowu pierwotnemu posiadaczowi przywileju Salomonowi Sturmowi, jak świadczy akt prawny z dnia 13. Listopada 1852 do l. 267, przez c. kr. notaryusza Dra. Józefa Augusta Eltza spisany, na powrót odstąpił, a oraz uznało za stosowną przedłużyć wymieniony przywilej na dalszy rok drugi, przy rozciągnięciu jego na całą Monarchię.

Baumgartner m. p.

19.

Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 31. Grudnia 1852,

o dobrowolnym ze strony Wilhelma Rambacha zrzeczeniu się przywileju, nadanego mu dnia 24. Lipca 1849.

(W Dzienniku Rozporządzeń Ministerstwa Handlu z dnia 10. Stycznia 1853, Nr. 2).

Wilhelm Rambach zrzekł się dobrowolnie dnia 16. Listopada 1852 przywileju sobie dnia 24. Lipca 1849 nadanego na ulepszenie w wyrabianiu dętych wytłaczanych srebrnych sztućców stołowych i wetowych, jakoteż łyżeczek do kawy.

Opis przywileju tego schowany jest teraz w c. kr. archiwie przywilejów, gdzie go każdemu przejrzeć wolno.

Baumgartner m. p.

die Dauer eines Jahres zu verleihen befunden. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich in dem k. k. Privilegien-Archive zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (B. 9949 — 5.).

Baumgartner m. p.

18.

Verordnung des Handelsministeriums vom 29. Dezember 1852,

betreffend die Uebertragung und Verlängerung eines Privilegiums.

(Im Verordnungsblatte des Handelsministeriums vom 20. Jänner 1853, Nr. 6.)

Das Handelsministerium hat die Anzeige, daß Franz Blaha das ursprünglich dem Salomon Sturm am 28. November 1851, auf die Erfindung einer Glaschleifmethode zur Erzeugung optischer Gläser verliehene, und seither an ihn übertragene Privilegium, nun wieder an den ursprünglichen Privilegiums-Eigenthümer Salomon Sturm, laut des vor dem k. k. Notar Doctor Joseph August Elz vorgenommenen Rechtsaktes dto. 13. November 1852 Z. 267, zurück abgetreten habe, zur Wissenschaft genommen, und zugleich das gedachte Privilegium auf die weitere Dauer des zweiten Jahres, mit der Ausdehnung seiner Wirksamkeit auf den Umfang des gesammten Reiches, zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

19.

Verordnung des Handelsministeriums vom 31. Dezember 1852,

betreffend die freiwillige Zurücklegung des dem Wilhelm Nambach am 24. Juli 1849 ertheilten Privilegiums.

(Im Verordnungsblatte des Handelsministeriums vom 10. Jänner 1853, Nr. 2.)

Wilhelm Nambach hat das ihm am 24. Juli 1849 auf eine Verbesserung in der Verfertigung der hohlgepreßten silbernen Gf- und Dessertbestecke und Kaffeelöffel ertheilte Privilegium am 16. November 1852 freiwillig zurückgelegt.

Die dießfällige Privilegiumsbeschreibung befindet sich nunmehr in dem k. k. Privilegien-Archive zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung.

Baumgartner m. p.

20.

Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 1. Stycznia 1853,**nadające kilka wyłącznych przywilejów,**

(W Dzienniku Rozporządzeń Ministerstwa Handlu z dnia 12. Stycznia 1853, Nr. 3).

Ministerstwo Handlu nadało na podstawie postanowień najwyższej ustawy o przywilejach z dnia 15. Sierpnia 1852, następujące wyłączne przywileje:

1. Piotrowi Strasserowi, kapelusznikowi w Wiedniu pod l. 924, na wynalazek laku do uczynienia kapeluszków jedwabnych, tudzież białych i szarych kapeluszków pilśnianych letnych nieprześlakliwymi; na dwa lata. Opis przywileju, o zachowanie którego w tajemnicy proszono, znajduje się w e. kr. archiwie przywilejów (do l. 9676 — H.).

2. Szczepanowi Götzowi, przedsiębiorcy budów w Gradeu, mieszkającemu przy ulicy Jakominigasse p. l. 179, i Ludwikowi Messerowi, miejskiemu lakierownikowi, wyrabiającemu pokost i farby, w Gradeu (przy ulicy Andrägassee pod l. 937), na wynalazek powłoki, którą można blachę, drzewo, okręty, mosty i t. d. ochronić od ognia i zgnilizny; na lat trzy. Opis przywileju tego, o którego zachowanie w tajemnicy proszono, przechowuje się w e. k. archiwie przywilejów (do l. 9898 — H.).

3. Karolowi Feldbacherowi, e. k. asystentowi inżynierskiemu centralnej Dyrekeyi budowy kolej żalaznych, mieszkającemu w Wiedniu (Wiedeń pod l. 752), na wynalazek dzwonu elektro-magnetycznego; na rok jeden. Opis przywileju tego, o którego zachowanie w tajemnicy proszono, przechowuje się w e. k. archiwie przywilejów (do l. 9950 — H.).

Baumgartner m. p.

21.

Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 1. Stycznia 1852,**przedłużające kilka przywilejów.**

(W Dzienniku Rozporządzeń Ministerstwa Handlu z dnia 12. Stycznia 1853, Nr. 3).

Ministerstwo Handlu uznało za stosowną, przedłużyć następujące wyłączne przywileje, przy rozszerzeniu tychże na całą Monarchię:

20.

Verordnung des Handelsministeriums vom 1. Jänner 1853,

wodurch mehrere ausschließende Privilegien verliehen werden.

(Im Verordnungsblatte des Handelsministeriums vom 12. Jänner 1853, Nr. 3.)

Das Handelsministerium hat nachstehende ausschließende Privilegien auf Grundlage der Bestimmungen des Allerhöchsten Privilegiengesetzes vom 15. August 1852 verliehen:

1. Dem Peter Strasser, Hutmacher in Wien Nr. 924 auf die Erfindung eines Lackes zum Wasserdichtmachen von Seidenglanz-, dann weißen und grauen Sommerfilzhüten; auf die Dauer von zwei Jahren. Die geheimzuhaltende Privilegiumsbeschreibung befindet sich in dem k. k. Privilegien-Archive in Aufbewahrung (Z. 9676 — H.).

2. Dem Stephan von Gög, Bauunternehmer in Graz, wohnhaft Sakominigasse Nr. 179, und dem Ludwig Messer, bürgerlichen Anstreicher, Firniß- und Farbenerzeuger in Graz (Andrägasse Nr. 937), auf die Erfindung einer Lünche, womit Blech, Holz, Schiffe, Brücken u. s. w. vor Feuer und Fäulniß geschützt werden können; auf die Dauer von drei Jahren. Die dießfällige Beschreibung, um deren Geheimhaltung angefragt wurde, befindet sich in dem k. k. Privilegien-Archive in Aufbewahrung (Z. 9898 — H.).

3. Dem Karl Feldbacher, k. k. Ingenieurs-Assistenten der Zentral-Direktion für Eisenbahnbauten, wohnhaft in Wien (Wieden Nr. 752), auf die Erfindung einer elektro-magnetischen Glocke; auf die Dauer eines Jahres. Die dießfällige Privilegiumsbeschreibung, deren Geheimhaltung angefragt wurde, befindet sich in dem k. k. Privilegien-Archive in Aufbewahrung (Z. 9950 — H.).

Baumgartner m. p.

21.

Verordnung des Handelsministeriums vom 1. Jänner 1853,

womit mehrere Privilegien verlängert werden.

(Im Verordnungsblatte des Handelsministeriums vom 12. Jänner 1853, Nr. 3.)

Das Handelsministerium hat nachstehende ausschließende Privilegien, mit der Ausdehnung der Wirksamkeit derselben auf den Umfang des gesammten Reiches, zu verlängern befunden:

1. Przywilej Józefa Wagnera, syndyka w Korneuburgu, z dnia 7. Grudnia 1847 na odkrycie wyrabiania powleczonej polewą płyt z żelaza lanego i blachy, i używania ich na dachy wszelkich budynków; na rok szósty.

2. Przywilej Waltera Zuppingera, nadiżyniera w Zurychu, z dnia 6. Grudnia 1847 na wynalazek koła wodnego, nazwanego „doskonałym kołem reakcyjnym z powszechną regulacją”; na rok szósty, siódmy, ósmy, dziewiąty i dziesiąty.

Baumgartner m. p.

22.

Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 2. Stycznia 1853,

którym przywilej Jana Heidenreicha z dnia 6. Grudnia 1847 na dalszy rok szósty przedłuża się.

(W Dzienniku Rozporządzeń Ministerstwa Handlu z dnia 12. Stycznia 1853, Nr. 3)

Ministerstwo Handlu widziało się spowodowanym, przywilej Jana Heidenreicha, handlującego drzewem w Wiedniu, na wynalazek wozów nowego rodzaju do przewożenia sześpanego drzewa pod dniem 6. Grudnia 1847 nadany, przedłużyć na dalszy rok szósty, przy rozciągnięciu tegoż na całą Monarchię.

Baumgartner m. p.

23.

Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 5. Stycznia 1853,

którym przywilej Bernarda Spieglera z dnia 29. Lutego 1852, na rok drugi i trzeci przedłuża się.

(W Dzienniku Rozporządzeń Ministerstwa Handlu z dnia 18. Stycznia 1853, Nr. 5).

Ministerstwo Handlu widziało się spowodowanym, przywilej Bernarda Spieglera pod dniem 29. Lutego 1852 nadany na wynalazek i poprawę w robieniu nici bawełnianych, przedłużyć na dalszy rok drugi i trzeci, przy rozciągnięciu tegoż na całą Monarchię.

Baumgartner m. p.

1. Das Privilegium des Joseph Wagner, Syndikus zu Korneuburg, vom 7. Dezember 1847 auf eine Entdeckung, mit Email überzogene Platten von Gußeisen und Blech zu erzeugen, und zur Bedachung aller Arten Gebäude zu verwenden; auf das sechste Jahr.

2. Das Privilegium des Walter Zuppinger, Obergeringeurs zu Zürich, vom 6. Dezember 1847 auf die Erfindung eines Wasserrades, „vollkommenes Reaktionsrad mit Universal-Regulirung“ genannt; auf das sechste, siebente, achte, neunte und zehnte Jahr.

Baumgartner m. p.

22.

Verordnung des Handelsministeriums vom 2. Jänner 1853,

womit das Privilegium des Johann Heidenreich vom 6. Dezember 1847 auf das sechste Jahr verlängert wird.

(Im Verordnungsblatte des Handelsministeriums vom 12. Jänner 1853, Nr. 3.)

Das Handelsministerium hat das Privilegium des Johann Heidenreich, Holzhändlers in Wien vom 6. Dezember 1847, auf die Erfindung einer neuen Gattung Wagen zum Verführen des verkleinerten Holzes; auf das sechste Jahr, mit der Ausdehnung seiner Wirksamkeit auf den Umfang des gesammten Reiches, zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

23.

Verordnung des Handelsministeriums vom 5. Jänner 1853,

womit das Privilegium des Bernhard Spiegler vom 29. Februar 1852 auf das zweite und dritte Jahr verlängert wird.

(Im Verordnungsblatte des Handelsministeriums vom 18. Jänner 1853, Nr. 5.)

Das Handelsministerium hat das Privilegium des Bernhard Spiegler vom 29. Februar 1852 auf eine Erfindung und Verbesserung in der Erzeugung des Baumwollzwirnes; auf die weitere Dauer des zweiten und dritten Jahres, mit der Ausdehnung seiner Wirksamkeit auf den Umfang des gesammten Reiches, zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 6. Stycznia 1853,

którym przywilej Edwarda Köstlera z dnia 17. Grudnia 1851, na dalszy rok drugi przedłuża się.

(W Dzienniku Rozporządzeń Ministerstwa Handlu z dnia 18. Stycznia 1853, Nr. 5).

Ministerstwo Handlu raczyło przywilej Edwardowi Köstlerowi pod dniem 17. Grudnia 1851 nadany na wynalazek mydła z oleju kokosowego nowego rodzaju, przedłużyć na dalszy rok drugi, z rozciągnięciem działalności jego na całą Monarchię.

Baumgartner m. p.

24.

Verordnung des Handelsministeriums vom 6. Jänner 1853,

womit das Privilegium des Eduard Köstler vom 17. Dezember 1851 auf das zweite Jahr verlängert wird.

(Im Verordnungsblatte des Handelsministeriums vom 18. Jänner 1853, Nr. 5.)

Das Handelsministerium hat das Privilegium des Eduard Köstler vom 17. Dezember 1851 auf die Erfindung einer neuen Gattung Kotosnuß-Deiseife, auf die weitere Dauer eines, d. i. des zweiten Jahres, mit der Ausdehnung seiner Wirksamkeit auf den Umfang des gesammten Reiches, zu verlängern befunden.

Baumgartner m. p.

Verordnung des Handelsministeriums vom 6. Januar 1853

Womit das Patentgesetz des Königs vom 17. Dezember 1851 auf das zweite Jahr verlängert wird.

(Im Verordnungsblatt des Handelsministeriums vom 18. Januar 1853, Nr. 6.)

Das Patentgesetz vom 17. Dezember 1851 auf die Verlängerung einer neuen Gewerkschafts-Verordnung ist die weitere Dauer, d. h. des zweiten Jahres, mit der Verlängerung seiner Wirksamkeit auf den Umfang des gesammten Reichs zu verlängern bestimmt.

Königlicher Befehl